

KRIGSSTIGEN

KRIGSSTIGENS PUNKTER

1. Start
2. Förbindelsegrav
3. Tältgrop
4. Fältlatrin
5. Korsun "Professorns boställe"
6. Skogen
7. Eld- och skyddsställningar
8. Den främsta frontlinjen
9. Kärret
10. Eldledningsställning
11. Postställe
12. Eldställning för stridspar
13. Gränsson
14. Korset
15. Korsun "Den Gyllene Freden"
16. Lyssnarpostställe
17. Elefantbössan
18. Slangbåge
19. Tunnel
20. Korsun "Kvackebo"
21. Gränspåle nr. 19
22. Fälthygien
23. Propaganda
24. Dödens altan
25. Minneskorsun "Den Gyllene Freden"

1.Här börjar krigsstigen

Du inleder nu en vandring genom det område som Svenska frivilligbataljonen ansvarade för under fortsättningskriget. Stigen för dig ända in på den sovjetiska sidan. Stigen är cirka 1 km lång och är utmärkt med vita pilar och markeringar. De olika punkterna är numrerade och hänvisar till motsvarande nummer i häftet.

Följ den markerade rutten och lev dig in i hur livet vid fronten tedde sig för soldaterna. Rör dig försiktigt och håll dig till den markerade stigen.

Lycka till på färden!

2. Förbindelsegrav från stödområdet till frontlinjen

Förbindelsegravarna grävs för hand och vanligtvis i skydd av mörkret. De gör det möjligt för soldaterna att så tryggt som möjligt förflytta sig mellan skyddsställningen/korsun* och eldställningarna. Förbindelsegravarna grävs så djupa att de ger skydd mot splitter och gevärseld och vinklarna försvårar upprullning, dvs. gör det svårare för fienden att erövra graven.

* En korsu är ett skyddsutrymme, som är byggt av stock.

Spåren du ser i terrängen vid den här gamla fronten är till stor del spår av Svenska Frivilligbataljonens byggnadsarbeten.

3. Tältgrop

När en avdelning grupperar sig till försvar ordnas inkvarteringen först som en skyddsställning, sedan då tid och möjlighet finns i tält som grävs ner för att ge bättre skydd. Följande steg är att förstärka gropen med rundvirke till ett skyddsrum eller en korsu.

4. Fältlatrin

Också under fältförhållanden behövs det toaletter. Den enklaste formen är en vanlig grop. När man stannar längre på samma område bygger man en stång eller "riuku" mellan två träd som på modellen.

5. Korsun "Professorns boställe"

De svenska soldaternas humor tog sig bl.a. uttryck i att de olika korsurna namngavs, ofta med anspelning på chefens egenskaper eller kända byggnader.

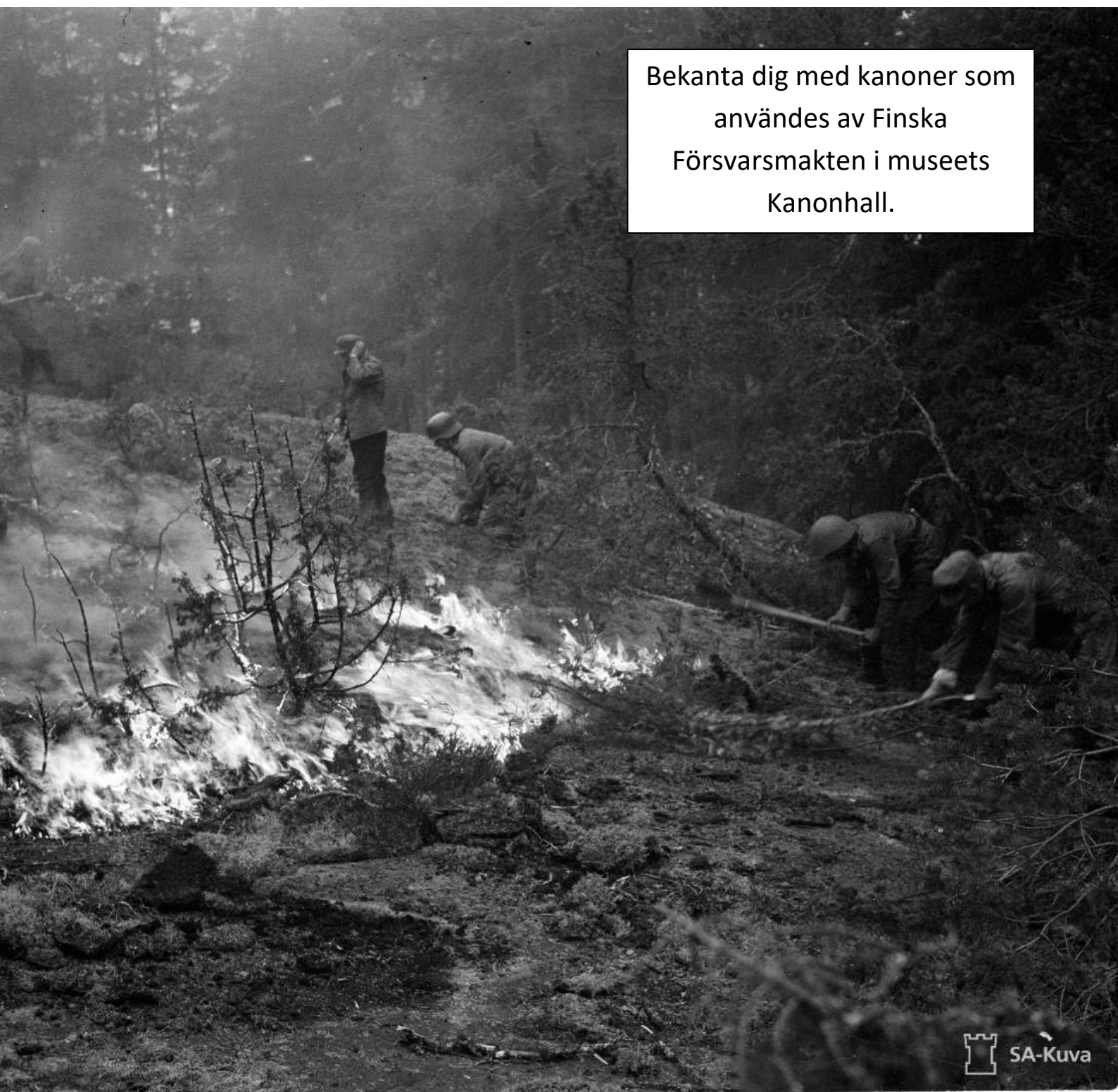
Här låg korsun "Professorns boställe" och i närheten fanns bl.a. korsurna

- Pirathålan
- Jägarlyan
- Hangö Casino
- Giktbrunnen
- Casino Royale
- HotelldeBordelle
- Grotta Azzurra

6. Skogsbränder förstörde mycket skog

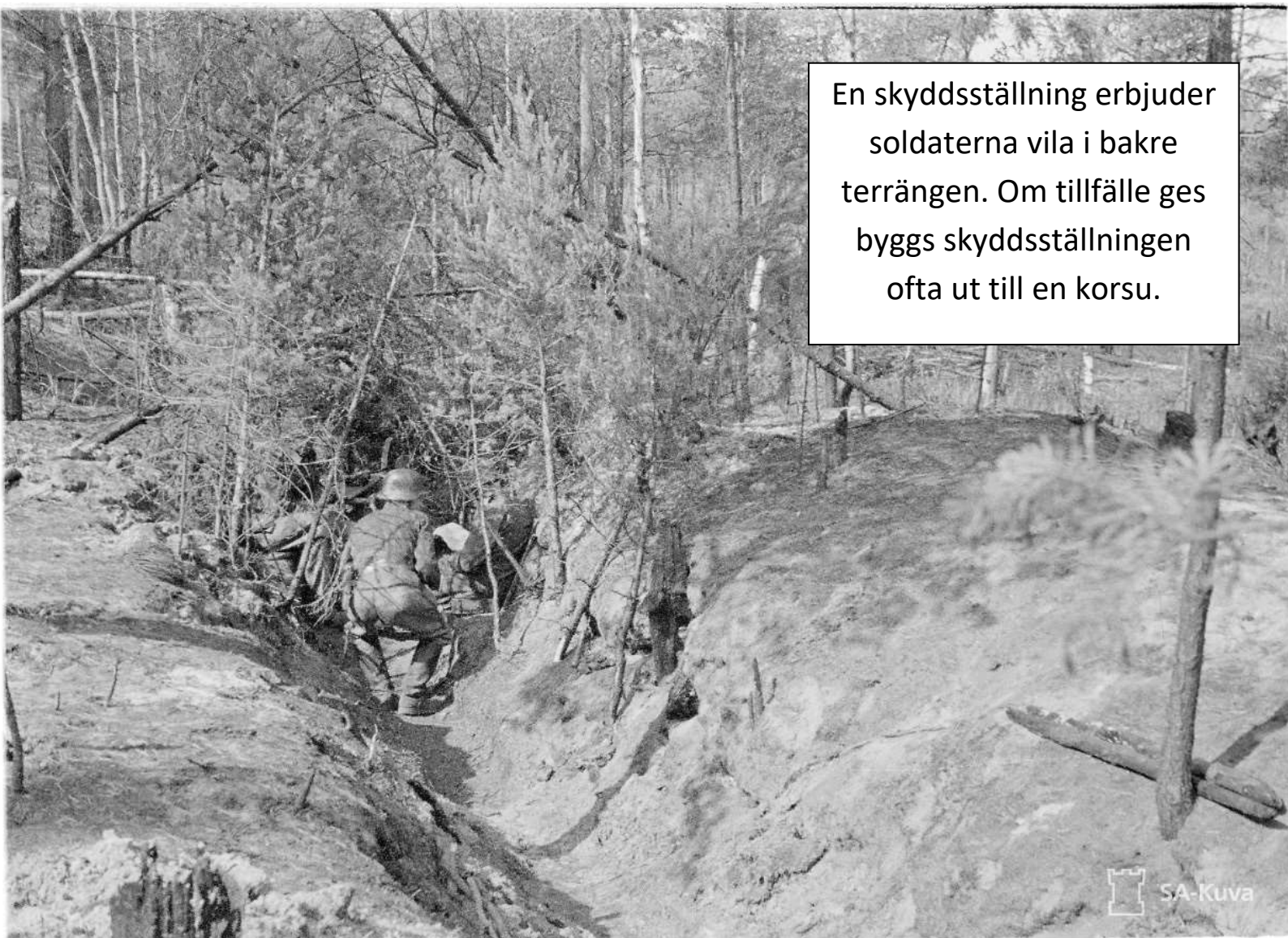
På detta område hade skogen brunnit under kriget. Artillerielden förorsakade ofta skogsbrand och stor förstörelse på båda sidorna av gränsen.

Bekanta dig med kanoner som användes av Finska Försvarmakten i museets Kanonhall.

7. Eld- och skyddsställningar

En enskild soldats stridsplats utvidgas först till en stridsgrop och sedan till en eldställning som förstärks med stockar och splitterskydd. En välfungerande eldställning har ett gott skjutfält, bra stöd för vapnet, skydd för fiendens insyn och eld samt en skyddad väg till och från skyddsställningen eller korsun.

En skyddsställning erbjuder soldaterna vila i bakre terrängen. Om tillfälle ges byggs skyddsställningen ofta ut till en korsu.

8. Främsta linjen

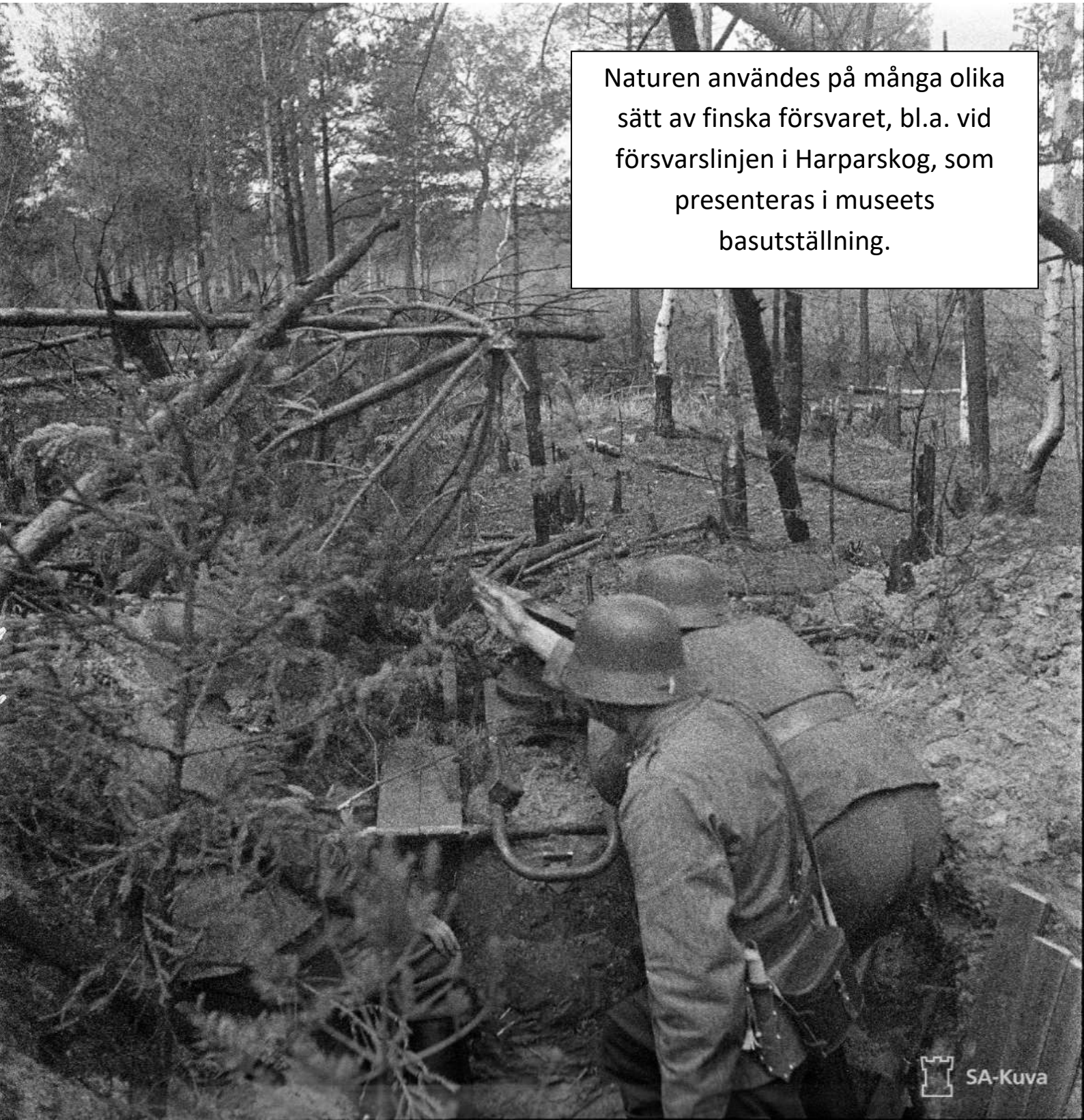
Nu är du framme vid främsta frontlinjen. Akta dig!
Fiendens prickskytt lurar på dig i transformatorn.
Avståndet dit är bara 750 m.

Vill du veta mer om den sovjetiska
marinbasen? I utställningen
presenteras både marinbasen och det
civila livet på marinbasen i Hangö.

9. Kärret

Kärret ansågs vara omöjligt att ta sig över, men några patruller från vardera sidan lyckades med det i alla fall.

Naturen användes på många olika sätt av finska försvaret, bl.a. vid försvarslinjen i Harparskog, som presenteras i museets basutställning.

10. Eldledningsställning

Granatkastar- och artillerielden leds av en eldledningspatrull som består av 4 man: eldledare, eldledningsunderofficer, avståndsmätare och signalman. Eldledningsplatsen har radio- och/eller telefonförbindelse till eldställningarna, saxkikare för noggrann observation, riktskiva och eldledningsplan. Uppgiften är att leda den tunga elden mot rätt mål.

Den viktigaste eldledningsplatsen för finska försvaret i skärgården var Bengtskärs fyr.

11. Postställe

För att soldaterna ska kunna utföra sina sysslor i fred i stödjepunkten står alltid en man på vakt. Vaktpostens uppgift är att övervaka omgivningen och alarmera enheten vid fara. När läget blir hotfullt kan alarmeringen ske med eldgivning och i lugnare situationer med tyst alarm, t.ex. via en alarmtråd som väcker kamraterna i skyddsställningen / korsun.

12. Eldställning för stridspar

Ett stridspar är den minsta enheten och består av två män. Eldställningarna byggs nära varandra för att samarbetet skall fungera också i kritiska lägen.

13. Gränsson

Här överskrider du gränsen till det sovjetiska arrendeområdet. Nu är du på fiendemark! Gränsen bevakades ytterst noga från båda sidorna och var ställvis minerad. Trots det lyckades de finska trupperna bygga korsur och stridsställningar på fiendesidan. Patruller från båda sidorna gjorde också framstötter över gränsen, som ofta ledde till förluster.

Slå dig ner på bänken en stund innan du går vidare. På vilken sida om gränsen sätter du dig?

Under natten den 8.7.1941 lyckades soldater ur Infanteriregemente 55 ta sig över den sovjetiska gränsen. Strider uppstod; en soldat stupade och 15 sårades. Under de följande dagarna byggde svenska frivilliga soldater upp ställningar på sovjetiska sidan. Stigen fortsätter på det område som de finska enheterna erövrade.

14. Korset

Merdemschajev Aleda var en rysk soldat som stupade 19.9.1941 och begravdes här vid källarkanten.

Soldaten Richard Dahlén satt på sin vaktpost i gryningen. Han såg någon komma springande ut ur skogen. När den springande personen var fem-sex meter från honom ropade han både "Stoj!" (Stopp!) och "Ruki vverh!" (Händerna upp!) men personen fortsatte och öppnade eld. Dahlén tog skydd och undgick att bli träffad. Han besvarade elden och soldaten föll vid skyttegravskanten, endast två meter från honom.

15. Korsun ”Den Gyllene Freden”

Här låg den mest berömda korsun, som fick sitt namn efter den kända restaurangen *Den Gyldene Freden* i Stockholm. Korsun byggdes av maskingevärsgruppen Ericson-Gyllå som tillhörde Tunga Kompaniet (TK) i Svenska Frivilligbataljonen. Korsun beboddes av översergeant E. Gyllå, undersergeant S. J. Andersson, soldaterna J.E. Jansson, B. E. Melander, N. O. B. Persson och S. J. F. Andreasson samt undersergeant N. K. E. Johansson och översergeant H. J. Hurtig.

Minneskorsun invid museet är en kopia av den som under kriget stod på den här platsen.

16. Lyssnarpostställe

Speciellt nattetid övervakades gränsen av en lyssnarpost, som från en framskjuten plats genom att lyssna noggrant kunde höra om fienden tog sig över gränsen. För att avgöra om den annalkande var vän eller fiende användes ett lösenord. Ifall man inte fick det rätta lösenordet gav man alarm. Alarmeringssättet var främst att öppna eld.

17. Elefantbössan

Elefantbössan var ett pansarvärnsgevär av finsk tillverkning i kaliber 20 mm.

Ett motsvarande schweiziskt tillverkat vapen (Solothurn) kan du se i Kanonhallen. Den hittades i marken i Lappvik på 1980-talet.

18. Slangbåge

Det gick inte alltid att kasta handgranaterna tillräckligt långt för att få avsedd verkan. De påhittiga svenskarna tog därför till vapen som de lärt sig hantera redan som barn och skickade handgranater till fiendesidan t.ex. med slangbåge.

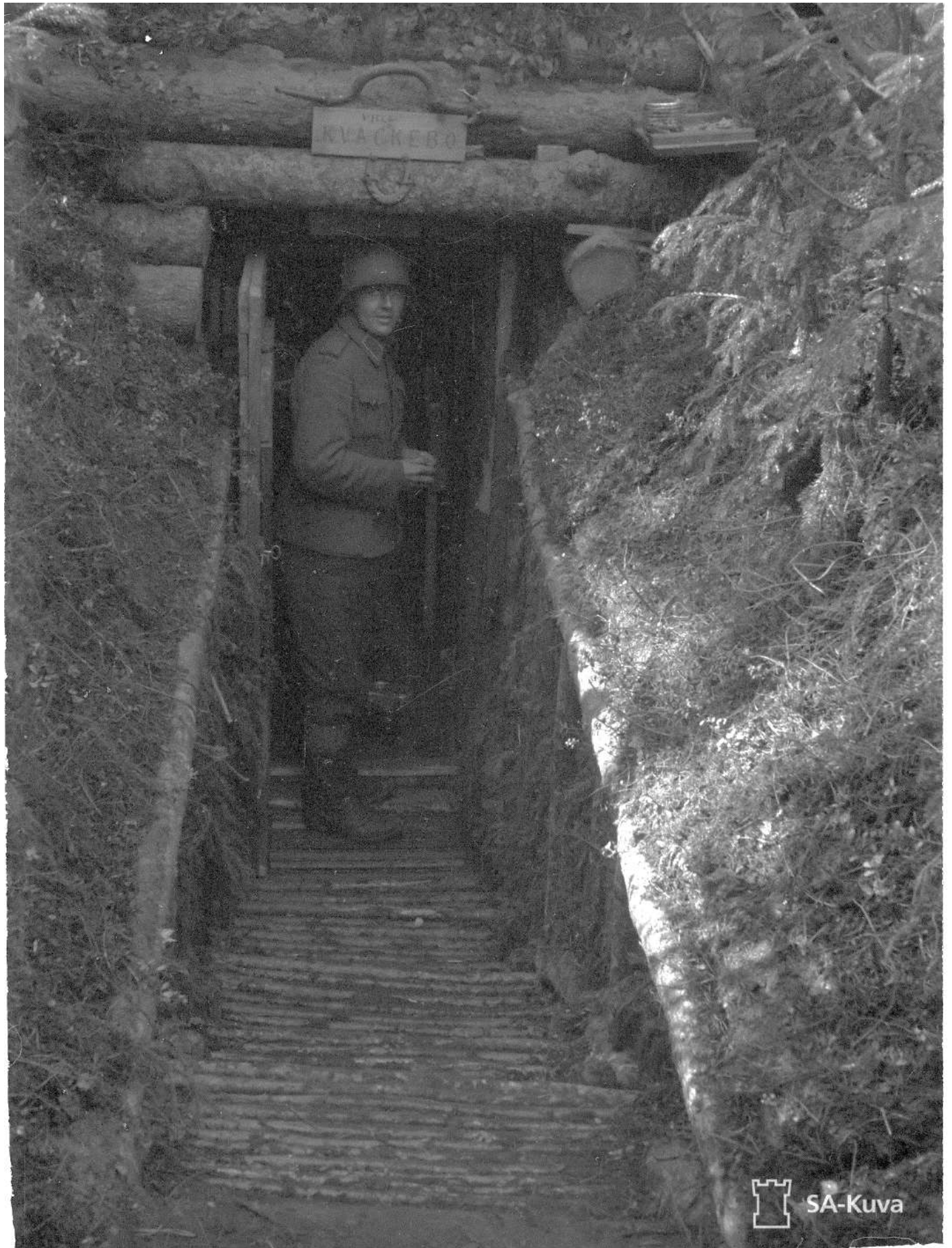
19. Tunnel

Under gamla vägen löpte flera tunnlar som på andra sidan av vägen fortsatte som löpgravar mot det sovjetiska observationstornet. Via tunnlarna kunde man behändigt ta sig obemärkt till andra sidan vägen.

20. Korsun Kvackebo

Här låg korsun "Kvackebo" under kriget.

21. Gränspåle nr 19

Här gick gränsen 1940–41. Gränspåle nr 19 mellan arrendeområdet och Finland är här placerad på exakt rätt plats. Rån var 10 meter bred och utmärkt med granit- och träpålar. Stigen följer den gamla gränslinjen och på vägen mot gränspåle nr 20 kommer du att passera ett stenröse, som även användes för att märka ut gränsen.

I museet finns den
ursprungliga
gränspålen nr 16.

22. Fälthygien

Hygienen var viktig också under fältförhållanden. När läget var lugnt fanns det tid för personlig hygien, men närmare än så här var det svårt att komma den fredstida tillvaron.

SA-Kuva

Hur skötte de sårade i fältförhållanden? I museets basutställning finns olika instrument som användes vid fältsjukhus utställda.

23. Propaganda

Propagandan var viktig under kriget. Avsikten var att försöka övertyga fiendesidan om att de stred för fel sak. Propagandan spreds på många olika sätt, bl.a. via flygblad och högtalare. Ett av de ovanligare sätten var att använda pilbåge; informationsbladet lindades runt pilen och sköts iväg till fiendesidan.

Här gick fiendens linjer på bara 200 meters avstånd, på andra sidan järnvägen. Det gällde att röra sig försiktigt för fiendens prickskyttar var alerta och träffsäkra.

Mot vägen syns också gränspåle nr. 20.

Olika propagandablad på ryska och ukrainska samt en propaganda-granat finns i museets utställning.

24. Dödens altan

Den här kullen kallas "Dödens altan", eftersom 17 soldater mötte sitt öde här.

 SA-Kuva

Mera information om striderna och förlusterna vid Hangöfronten hittar du i museet basutställning.

25. Minneskorsun "Den Gyllene Freden".

Till vänster ligger kopian av den krigstida korsun "Den Gyllene Freden", som byggdes av våra krigsveteraner år 1981.

Grattis!

Du har klarat av Krigsstigen med livet i behåll.

Välkommen till kantine för en lugnande kopp kaffe!

Returnera häftet till kantine eller i postlådan
bredvid dörren. **Tack!**

Följ oss på

@frontmuseum.fi

@hangofrontmuseum

www.frontmuseum.fi

Krigsstigen kom till på initiativ av PE Nyman ca 1990, dvs.
några år efter att Hangö Frontmuseum öppnats.

Till återinvigningen av museet år 2017 har en arbetsgrupp
bestående av

*Olof Thodén, Jörgen Engroos, Martin Grünwald och Guy
Gröning*

omarbetat häftet och uppdaterat punkterna längs med
stigen.

Tack för er insats!

Utöver arbetsgruppen vill vi också tacka:

Fiskars Oyj Abp
Fastighetssammanslutningen Borgars
Lappohjan kyläyhdistys
Loimaan kivi
Sjundeå Stenhuggeri
Bengt Fagerlund
Kåre Pihlström
Kari Virtanen